

Mišljenja i preporuke pripadnika marginaliziranih skupina i stručnjaka koji rade s njima

FOKUS GRUPE

Nositelj projekta

IZVOR

Ženska udruga
"IZVOR" Tenja

Partneri na projektu

Grad Osijek

UGSO OSIJEK
UDRUGA GLUHOSLIJEPIH OSOBA
GRADA OSIJEKA
I OSIJEKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

ERASMUS+
KVALIFIKACIJSKI
I POTENCIJALI

Mirta Ringsmuth, dipl. soc. radnica
izv. prof. dr. sc. Silvija Ručević, dipl. psiholog

Fokus grupe

SUDIONICI

PRIPADNICI MARGINALIZIRANIH SKUPINA (*N* = 12)

- različite dobne skupine, dugotrajno nezaposlene osobe, žrtve obiteljskog nasilja, pripadnici etničkih manjina, osobe s invaliditetom/tjelesnim oštećenjima

STRUČNJACI (*N* = 10)

- Grad Osijek (Upravni odjel za socijalnu zaštitu, umirovljenike i zdravstvo), Centar za socijalnu skrb, organizacije civilnog društva koje rade s marginaliziranim skupinama (etničke manjine, osobe s invaliditetom/tjelesnim oštećenjima, žrtve obiteljskog nasilja, dugotrajno nezaposlene osobe, mlade osobe) i predstavnici učilišta

Fokus grupe

CILJ

PRIPADNICI MARGINALIZIRANIH SKUPINA

- Poteškoće pri zapošljavanju i u radnom odnosu
- Očekivanja od institucija/poslodavaca

STRUČNJACI

- Prepreke i poteškoće pri zapošljavanju osoba iz marginaliziranih skupina
- Preporuke za promjene

REZULTATI

Pripadnici marginaliziranih skupina

Poteškoće pri zapošljavanju i u
u radnom odnosu

Predrasude/ diskriminacija

- **S11:** „...imao sam problema sa šefom. Poslovođa mi je opsovao majku **cigansku**. I kome da se ja obratim kada mi se takvo što dogodi?”
- **Sx:** “Mi imamo jako puno problema sa **našim godinama**. Na zamolbi odmah pogledaju godine. Je li mlada ili stara. I čim smo mi 39 ili 48. To su za njih jako velike godine.”
- **S2:** “Ja sam dobila otkaz zato što sam bila **trudna...**”
- **S2:** “Mali mi je sad tri godine napunio. Rekao je „Ići ćeš na bolovanje **zbog djeteta**.“ To je bio razlog odbijanja. Zbog djece.”
- **Sx1:** „Osobno sam tražila posao. Prvo me odmjerio od glave do pete i ovako mi je rekao – Sve je ok ali mi se jedno kod tebe ne sviđa, ja sam pitala što, on je rekao: tvoje ime. **Zato što imam srpsko ime**”
- **S1:** „Poslodavac je bio zadovoljan...međutim ta druga žena što je došla poslije mene rekla mu je da sam ja **invalid i nesposobna**, da ja padam...nije me ni nazvao...poručio da ne dolazim više”

REZULTATI

Pripadnici marginaliziranih skupina

Poteškoće pri zapošljavanju i u
u radnom odnosu

Neisplata plaća

- **S2:** „Nama je firma ostala dužna tri plaće. Godišnji odmor, prijevoz. Ništa nam nisu platili. I tužili smo državnom odvjetništvu. To ima već četiri godine...”
- **S7:** „Da se ne dobije plaća...to je kod nas bilo malo-malo pa često”

Prometna nepovezanost

- **S2:** „...iz razloga što imam dvoje djece, najmlađe je tri godine, ne mogu otići dalje raditi i svoje dijete ostaviti...nema prijevoza“,
- **S3:** „Završila sam za pomoćnog kuhara, radi se svugdje do 23 sata, nemam prijevoz u to vrijeme od Osijeka do Tenje“
- **S4:** “Ja sam dala otkaz zbog prijevoza”

Zdravstveno stanje

- **Sx2:** “Prestala sam raditi vani zbog magle, zato što imam astmu pa me guši”
- **S2:** “Prije sadašnjeg posla bila sam tri godine nezaposlena iz zdravstvenih razloga”
- **Sx5:** „Majka je nepokretna, treba se brinuti...”

REZULTATI

Pripadnici marginaliziranih skupina

Očekivanja od
institucija/poslodavaca

Nova radna mjesta

- **S2:** „...ja očekujem da stavljaju više radnih mjesta. Da ljudi rade.”

Redovito informiranje

- **Sx:** „Da nam jave za posao. A ne kad dođemo za dva mjeseca onda bude što se nisi javila.“

Promjena Zakona o soc. skrbi

- **Sx:** „Kod nas u Dardi su svi ljudi u tim javnim radovima po 6 mjeseci i onda izgube tu socijalnu skrb koja puno znači jer ti u tih 6 mjeseci sve živo izgubiš. Trebalo bi nam umanjiti, a ne potpuno skinuti“

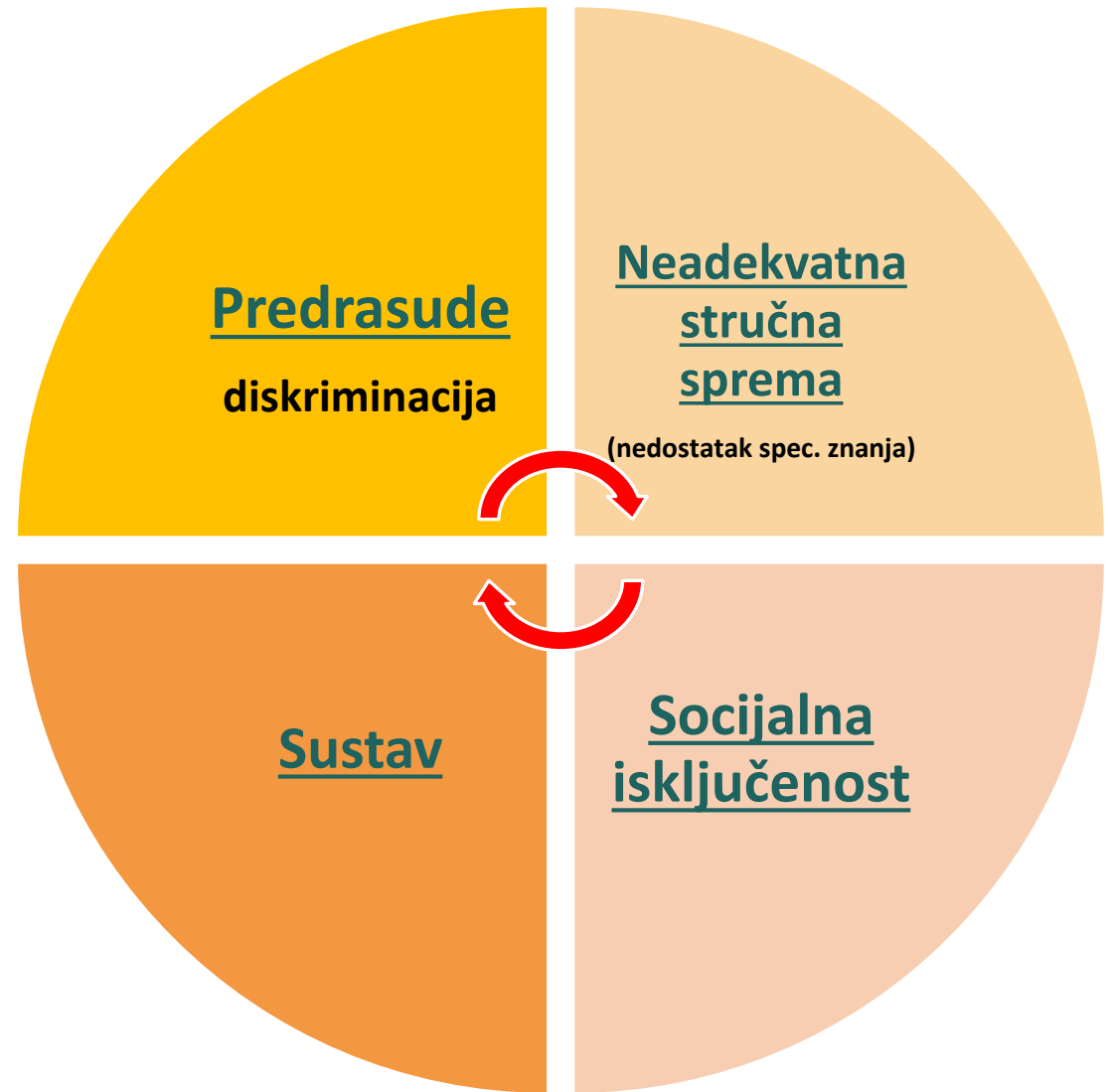
Zapošljavanje prema znanju i sposobnostima

- **S2:** „...jedino je veza važna“
- **S11:** „Preko veze. Kad nemaš nikog, đaba ti sve“
- **Sx4:** „Uzeli su od nekog njihovog ženu, znam i koju...“

REZULTATI

Stručnjaci

Prepreke pri zapošljavanju

Predrasude Diskriminacija

■ **S1:** „Nisam imao nikakvih problema sa time, ali neki se (**Romi**) suoče s takvim problemima jer kada predstavljam nekoga, često sam odbijen i ne primljen je. Međutim, kada dođem do poslodavca, često se susrećem s predrasude zbog kojih ne dobijem posao.“

■ **S1:** „Ima i školovanih ljudi koji se suočavaju s predrasudama, ali gotovo je. Bilo je slučajeva da su ljudi iz Dardi koji se predstavljaju kao Hrvati. Ovisno o vjeroispovijest. U Dardi su svi predstavnici.“

■ **S9:** „Većinom (poslodavci) kažu da ako predstavim nekoga, često sam odbijen i ne primljen je. Međutim, kada dođem do poslodavca, često se susrećem s predrasude zbog kojih ne dobijem posao.“

S10: „Bile su žene, koje imaju različitih iskustava. Neke su rekle poslodavcu za svoje tjelesno oštećenje i zamolile lakše radno mjesto, nakon čega su dobile odgovor: „Takvih kao ti imam na lageru“. Neke žene su dobile lakša radna mjesta bez ikakvih posljedica, ali to nije potpuno razumijevanje poslodavca.“

S3: „Mi nismo bili u kontaktu s poslodavcima, ali imamo informacije od naših korisnika da su dobili uputu s HZZ da ako se javljaju u javne firme da slobodno napišu da primaju ZMN, da je samohrana majka, ali da ako se javljaju privatniku da to ni slučajno ne pišu. Javni sektor je ipak malo osjetljiviji, dok u privatnom sektoru to većinu ne zanima“

žni predrasudama i
ka i zatvorenika. Njih
. Postoje i zakonska
om i dr. specifičnim
ekvatan angažman.“

inopравnost spolova i
avaca. Sve su to bili
ani bi li zaposlili **osobu**
zu, mala je sredina pa da

me još muž dođe tu tući.“

Neadekvatna stručna sprema

- **S1:** „Radi... Zaposlenje je jako teško u Barake.“

S1: „Mi imamo privatizirane firme. Ne možete doći kod poslodavac i da mu namećete neki svoj projekt i da mu namećete koga će on uzeti. On ima koga će uzeti, u porodici ili koga poznatog. Nisu to klasične predrasude nego oni imaju svoje, plan rada. Ja imam dobra iskustva u naselju Barake. Sad se grade kuće. Firma koja ih gradi odmah je zaposlila pet ljudi. **Uspio sam ga uvjeriti da će biti dobri radnici. Nemaju ranijih znanja. Zadovoljan je. Ljudi su željni posla i rade.**“

...in znanja, strani (sprintat) potrebna u uredu. ...na vidjeti 3 različite forme CVa. Jedan pos... europass, drugi traži ovo i još motivaciju itd. Do toga kako se printa, skenira i sve ostalo. To su neke stvari na koje se referiraju (poslodavci). Nedostaju im i nekakve društvene vještine. Ni ne pitaju što se od njih očekuje na radnom mjestu. Ne informiraju se o firmi i poslu za koji apliciraju.“

Socijalna isključenost

- **S3:** „Trenutno imamo 3 žene koje imaju završenu OŠ. Jedna je 27 godina; ima 3 djece; mlada se udala; rodila s 15 godina. I žene koje su po 10 i više godina nezaposlene jer su ih nekad partneri mogli financirati; nisu morale raditi i sada se situacija promijenila....Dugo su izvan tržišta rada“
- **S5: Mladi iz ruralnih sredina** su dislocirani od informacija, društvenih tijekova, događanja. Razina informiranosti je dosta niska. Okolina u kojoj se stvarao taj stil života nije poticajna, progresivna. Nemaju savjet, podršku, informaciju i onda su manje snalažljivi nego neki drugi“.
- **S3:** „Osobno primjećujem jako nisku razinu samopouzdanja; taj predugi period neaktivnosti.“
- **S5:** „Imaju jako nisku razinu samopouzdanja i to im je glavna kočnica; treba se raditi na osobnom osnaživanju“.

Sustav

Kratko trajanje ugovora

- **S1:** „Kada završe Javni radovi 2 mjeseca nemaju ništa. Takvi su propisi, ali ti propisi nisu dobri. Iskustvo kaže nešto drugo. Dva mjeseca ne može plaćati ništa i onda bude u goroj situaciji. Imam još 28 ljudi koji nemaju pitku vodu, imam 30-tak ljudi koji nemaju struje. Njima se nakupi i onda je to začarani krug.”

Naknade > plaće

- **S9:** „I mi smo imali slučaj kod zapošljavanja. Nudili smo minimalac, 3000 Neto. Ali je rekla da više dobije od socijale.“

Nepoticajne mjere (javni radovi)

- **S1:** „Ti Javni radovi ne rješavaju problem nezaposlenosti. Ja se osobno ne slažem s tim Javnim radovima jer tu ljudi više ni ne idu negdje raditi (tražiti posao) nego svi čekaju Javne radove jer se tu najmanje radi. To ja nastojim ljudima objasniti. Mi u Baranji imamo berbi i sezonskih radova.”

Stil života

- **S5:** „S druge strane, ima nešto što je okarakterizirano kao stil života - kod dugotrajno nezaposlenih osoba. Jako teško izlaze iz onoga što je njima poznato. Nije ni čudo što CZSS bilježe tri generacije iste obitelji u sustavu. Ti ljudi niti ne znaju drugačije. A mi se kao društvo ne mijenjamo. **Ta slika o sebi i da trebaš napraviti nekakav iskorak iz okoline je jako težak.**”

REZULTATI

Stručnjaci

Poteškoće pri zapošljavanju

Prometna nepovezanost

- **S7:** „I više od finansijskih, problem je što nema fizičkih linija. Kada nema škole, a inače imaju jedan ili dva autobusa na dan, više nemaju mogućnost putovanja“
- **S5:** „Ti ljudi većinom nemaju auto pa onda nemaju prijevoz i to ih ograničava da izađu iz svoje sredine“

Politička podobnost

- **S7:** „Kod nas je, u našoj sredini, (problem) političko pitanje. Čak smo i mi dobili da trebamo zaposliti osobu za koju oni misle da trebaju, što mi nismo prihvatili. Nikada nitko nije uvjetovao nekome u nevladinom sektoru da se zaposli, pa smo rekli da nećemo ni tu“

Nepružanje pomoći-institucije

- **S3:** „Korisnici govore isto. Dođu jednom mjesečno po pečat da imaju dalje svoja prava, ali nitko ih ništa ne pita, ne pružaju nikakvu pomoć.“
- **S1:** „Nismo naišli ni na razumijevanje u CZSS. Nismo baš zadovoljni s CZSS XX. Bili smo i kod ministrice u dva navrata.“

Nemotiviranost poslodavaca

- **S2:** „Jako su teško dostupni. Ja sam surađivala s poslodavcima uz izradu standarda kvalifikacija. Oni su možda prezaposleni, nisu dovoljno osjetljivi, nemaju dovoljno slobodnog kadra visokoobrazovnog koji bi komunicirao na teme koje nisu izravno njihov posao nego se tiču unapređenja posla ili nešto dodatno. Nemaju mogućnosti. ...Ta svijest da oni mogu biti dionici jednog procesa, da mogu unaprijediti i poboljšati svoje, ja sam srela samo kod manjeg broja poduzetnika...“

REZULTATI

Stručnjaci
Preporuke

- prilagodba podrške potrebama korisnika
- cjeloživotno učenje/prekvalifikacija
- upoznati korisnik mogućnostima

Sustav

Promjene u sustavu obrazovanja?

Fleksibilniji sustav soc. skrbi

korisnih prava
...njavanja
...vci
...kratiziranosti
...ivanje različitih
...ustava

**Promjene "od gore"
(na razini javnih
politika/zakonodavstva)**

S2: „Ljudi se nerado odlučuju za prekvalifikaciju. Govorim o mladim ljudima koji su po visoko obrazovani, p... Zavodu i ne r... nema prođu.“

S3: „Trebali bi biti uključeni u društveno koristan rad. Kažu da bi se tako odmah pročistio broj ljudi sa ZMN. To imaju i druge razvijene zemlje pa čak i Slovačka. U CSS Osijek su mi rekli da to kod nas postoji

Hvala na
pozornosti!

S1: „Treba li ljude kažnjavati u sezoni? Jer to samo dovodi da ne traže posao. Oni su sada praktično kažnjavani....Ili neka se odredi koliko smije zaraditi na sezoni.“

rezije, najam stana. I to da se na razini države riješi, da je minimalac pristojniji, mislim da bi puno više njih odabralo ići raditi.“

AKO...
ne cijelog porođaja“

...će godine, ide
...a o socijalnoj
...nati vozilo. Ja
...oje, oni idu u
...glavnom, i da će
...Eura vrijednost
...ne skida socijala.
...ka skida jednom, a